

Alkol Bağımlılığında Nüks Etme Sürecinde “Yüksek Riskli Durumların” Etkilerinin Araştırılması

Kalyoncu A., Mırsal H., Pektaş Ö., Yalnız Ö., Yazıcı A., Mırsal N., Ünlü E.M., Beyazyürek M.
Balıklı Rum Hast., Anatolia Klinikleri, İstanbul

Alkol bağımlılığında tedavinin amaçlarından birisi de “tekrar alkol içmeyi önleme” çalışmasıdır. Bu çalışmada “yüksek riskli durum” kavramı oldukça önemlidir. Alkole tekrar başlama sürecinde “yüksek riskli durumların” saptanması ve bu durumlarda başa çıkma becerilerinin geliştirilmesinin nüks oranlarını azaltabileceği ileri sürülmüştür. Bu çalışmada risk kavramı, yüksek riskli durumlar ve durumların nüks sürecine olan etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Çalışmaya kliniğimizin tedavi programını tamamladıktan sonra nüks eden 40 evli, eşi ile birlikte yaşayan erkek alkol bağımlısı alınmıştır. Kontrol grubunu da bir kez hastaneye yattıktan sonra nüks etmeyen 40 evli eşi ile birlikte yaşayan erkek alkol bağımlısı oluşturmuştur. Araştırmada sosyodemografik ve klinik özellikleri değerlendiren yarı yapılandırılmış klinik görüşme formu ile “yüksek riskli durumları” değerlendiren bir form kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS istatistik programında işleminden geçirilmiştir. İki grup arasında “yüksek riskli durum” yaşama açısından anlamlı istatistiki farklılık vardır. ($\chi^2=66,3$; $df=4$; $p=0$). Nüks etmeyen grupta risk kavramı anlamlı olarak dikkate alınmış ve yüksek riskli durumlardan sakınma davranışı gösterilmiştir. Nüks eden grupta en çok “tedavi alma sorunlarının” yüksek risk oluşturduğu görülmektedir. İlginç olarak “sosyal baskı yaşama” nüks etmeyen grupta daha yüksek bulunmuştur.

Nüks etme sürecinde “yüksek riskli durumların” varlığının saptanması nüks etmeyi önleyebilir. Sonuçlar; “tedavi alma ile ilgili sorunların” nüks etme sürecinde etkili olduğunu göstermiştir. Kontrol Grubunda “sosyal baskıların” yoğun olarak yaşanmasına rağmen nüks olmamasının anlamı “tedavi alma ile ilgili “ sorunların azlığı olmalıdır.

Kaynaklar :

1. Marlatt GA, Gordon JR: Relapse Prevention. Maintenance Strategies in the Treatment of Addictive Behaviors. The Guilford Pres, New York, 1985.
2. Kendall PC, Hollon SD(eds): Cognitive-Behavioral Interventions: Theory, Research and Procedures New York, Academic Pres, 1979.
3. Cumming C, Gordon JR, Marlatt GA: Relapse: strategies of prevention and prediction, in The Addictive Behaviors: Treatment of Alcoholism, Drug Abuse, Smoking, and Obesity. Edited by Miller WR, London, Pergamon, 1980.
4. Coşkunol H: Alkol Bağımlılığı: Tanı ve Tedavisi, Ege Üniveristesi Basımevi, Bornova İzmir; 1996.